11. 1. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vrácení srážkové daně ze zálohy na zisku

V rozsudku sp. zn. 6 Cmo 125/2023, ze dne 24. 10. 2023 se Vrchní soud v Praze zabýval otázkou vrácení srážkové daně ze zálohy na zisku, konkrétně pak výkladem § 235 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále jen „d. ř.“).

Podle § 235 odst. 1 d. ř. platí, že: „Zjistí-li správce daně, že se částka, která byla plátcem daně vyúčtována, odchyluje od částky, která měla být plátcem daně sražena a odvedena, předepíše rozdíl mezi těmito částkami do evidence daní.“

Podle § 235 odst. 3 d. ř. platí, že: „Je-li rozdílem podle odstavce 1 snižována povinnost plátce daně srazit a odvést daň vybíranou srážkou, vypořádá se tento rozdíl v rámci správy daní zajišťované plátcem daně. Pokud tento rozdíl nemůže být vypořádán, je plátce daně povinen vrátit neoprávněně sraženou částku poplatníkovi. Správce daně vrátí rozdíl podle odstavce 1 plátci daně do 30 dnů ode dne, kdy plátce daně prokáže vrácení neoprávněně sražené částky poplatníkovi.“

Vrchní soud v Praze pak konkrétně v uvedeném rozhodnutí dospěl k následujícím závěrům:

Jedním z problémů, které strany musely při vypořádání vyřešit, byla otázka srážkové daně, kterou žalovaný při výplatě záloh odvedl finančnímu úřadu. Daňový řád totiž vrácení srážkové daně ze záloh na podíly na zisku samostatně neřešil a shora citovaná obecná úprava § 235 d. ř. se na vrácení srážkové daně dobře nehodí. Předpokládá totiž, že plátce daně srazil poplatníkovi daň neoprávněně, přeplatek daně tedy náleží poplatníkovi, za kterého ji plátce chybně zaplatil, a proto přikazuje plátci, aby před vrácením daně prokázal, že přeplatek vrátil (vyplatil) poplatníkovi (srov. [příjmení], [příjmení] a kol. Daňový řád. Komentář. Praha: C. H. Beck 2021, s. 942). Má se tím předejít sporu mezi poplatníkem a plátcem, pokud by plátce vratku daně inkasoval, avšak nevyplatil ji poplatníkovi, jemuž po právu náleží. **V případě vracení záloh na dividendu je však situace odlišná v tom, že akcionáři (poplatníkovi) nárok na vyplacení základu daně zanikl, a nedává tedy smysl, aby plátce (společnost) vyplácela akcionáři část zálohy, kterou má obratem vrátit. Ostatně pokud by akcionář (společník) po společnosti požadoval výplatu přeplatku srážkové daně, jednalo by se o zneužití práva podle § 8 o. z.** (latinská zásada dolo agit, qui petit,quod statim redditurus est - právo zneužívá ten, kdo žaluje něco, co má obratem vrátit – viz [příjmení] a kol. Občanský zákoník. Obecná část. Komentář. Praha: C. H. Beck 2022, k § 8 marg. č. 22).

K otázce vrácení srážkové daně se však odvolacímu soudu nepodařilo dohledat (ani pozdější) judikaturu, o kterou by se strany mohly při jednání s finančním úřadem opřít. **Účastníci tedy trpěli právní nejistotou ohledně toho, zda se vůbec podaří srážkovou daň od finančního úřadu získat zpět, a případně komu ji správce daně vyplatí - zda žalobci, nebo žalovanému.** Vycházeli zjevně z článku M. [příjmení], který navrhuje řešit situaci zápočtem nároku akcionáře na vrácení srážkové daně proti nároku společnosti na vrácení zálohy na dividendu. To plyne z emailové komunikace z doby po uzavření smlouvy, kde je uvedený článek citován. **Proto uzavřeli dohodu o započtení srážkové daně, kde však byla srážková daň uvedena dvakrát, aby touto dohodou mohli finančnímu úřadu prokázat splnění podmínek § 235 odst. 3 d. ř. Jinak řečeno, uvedení a započtení přebytečné srážkové daně v dohodě o jejím započtení bylo projevem shodné vůle účastníků, že v rámci vypořádání nebude žádný z účastníků nikomu nic platit v penězích.**

Odvolací soud tedy uzavírá, že podle jeho názoru se nárok na vyplacení srážkové daně žalobci podává se pouze z jazykového výkladu § 235 odst. 3 d. ř., který se však zjevně nehodí na vracení srážkové daně ze záloh na dividendu, které má akcionář vrátit. Jestliže právo akcionáře na výplatu zálohy zaniklo a akcionář má zálohu vrátit, není tu žádná povinnost společnosti vyplácet akcionáři srážkovou daň a správce daně by měl daň vrátit po prokázání zániku práva akcionáře na výplatu zálohy, případně ještě po prokázání toho, že akcionář vrátil vyplacenou zálohu, a není tu tedy již příjem, který byl předmětem zdanění. Stejně tak považuje odvolací soud za absurdní výklad, že by měl akcionář vrátit zálohu v hrubé výši, tj. včetně daně, kterou však nikdy neobdržel. Vrátit může jen to, co mu bylo ve skutečnosti vyplaceno. Žalobci tedy žádný nárok na výplatu srážkové daně proti žalovanému ani proti správci daně nevznikl. Odvolacímu soud však rozumí tomu, že účastníci si nemohli být jisti, že finanční úřad bude nastíněný výklad akceptovat.

Účastníci se tedy rozhodli tato svá pochybná práva vyřešit dohodou shora nastíněného znění, která zároveň odpovídala jejich vůli, že žádný z účastníků vypořádání nebude nikomu nic vyplácet v penězích. Tato dohoda má podle svého obsahu povahu dohody o narovnání ve smyslu § 1903 o. z. I kdyby tedy žalobce měl proti žalovanému právo na výplatu srážkové daně, zaniklo toto právo shora uvedenou dohodou.

JUDr. Vladimír Janošek,
advokát

trvale spolupracující s ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.

ARROWS
ETL Global

Plzeňská 3350/18
150 00 Praha 5 – Smíchov

Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody
- Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi

- Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny
- Druhá „tlačítková novela": povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy
- Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25
- Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny
- Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026
- Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti
- Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her
- Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků
- Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?